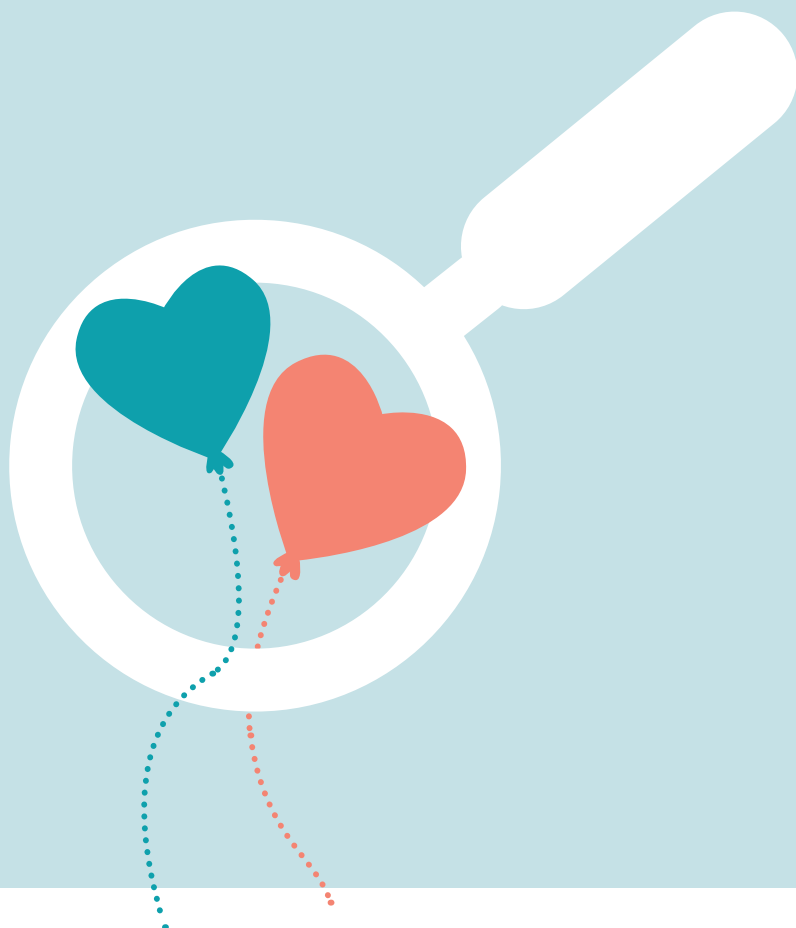

SENFØLGER EFTER KRÆFT I BÆKKENORGANERNE

SEKSUELLE PROBLEMER

→ INDHOLD

SEKSUELLE PROBLEMER EFTER KRÆFTBEHANDLING I BÆKKENORGANERNE | 3

HVAD KAN JEG LÆSE I DENNE PJECE?

HVEM ER VI, OG HVAD KAN VI HJÆLPE MED?

HVAD ER SENFØLGER?

SEKSUALITET OG SEXLIV | 4

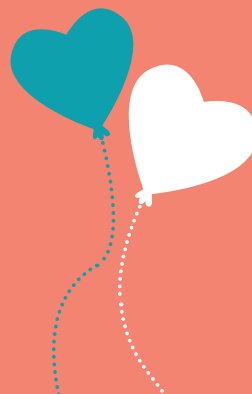
SEKSUELLE KROPSLIGE SENFØLGER FOR KVINDER | 6

SEKSUELLE KROPSLIGE SENFØLGER FOR MÆND | 6

SAMTALE | 7

Kolofon

Pjecen er udarbejdet af Klinik for Senfølger efter Kræft i Bækkenorganerne (Aarhus Universitetshospital og Aalborg Universitetshospital) i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse, Senfølgerforeningen, Patientforeningen Kræft i underlivet (KIU), Prostatakræftforeningen (PROPA), Tarmkræftforeningen og er sponsoreret af Danish Comprehensive Cancer Center.

SEKSUELLE PROBLEMER EFTER KRÆFTBEHANDLING I BÆKKENORGANERNE

HVAD KAN JEG LÆSE I DENNE PJECE?

I denne pjece kan du finde information om seksuelle problemer efter kræft i bækkenorganerne (tarm, urinveje og kønsorganer) og udredning samt behandlingsmuligheder af disse.

HVEM ER VI, OG HVAD KAN VI HJÆLPE MED?

Pjecen er udarbejdet af Klinik for Senfølger efter Kræft i Bækkenorganerne (Aarhus Universitetshospital og Aalborg Universitetshospital) i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse, Senfølgerforeningen, Patientforeningen Kræft i underlivet (KIU), Prostatakræftforeningen (PROPA), Tarmkræftforeningen og er sponsoreret af Danish Comprehensive Cancer Center. Senfølgeklinikkerne efter kræft i bækkenorganerne i Danmark arbejder med udredning og behandling af fysiske senfølger efter kræft i bækkenorganerne. Derudover forsker senfølgeklinikkerne for at få bedre viden om senfølger og behandlingen heraf.

HVAD ER SENFØLGER?

Ved senfølger forstås ændring af et organs funktion som følge af sygdom eller behandling. For mange er der tale om vedvarende senfølger, som både kan være fysiske og psykiske, og som kan være invaliderende i hverdagen. Senfølger kan vise sig under eller umiddelbart efter endt kræftbehandling, men kan også komme flere år efter, at behandlingen er afsluttet. 4 ud af 10 får kroniske senfølger efter deres kræftbehandling. Hyppige senfølger efter kræft i bækkenorganerne er tarmproblemer, vandladningsproblemer og problemer med sexlivet. I pjecerne »Senfølger efter kræft i bækkenorganerne - tarmproblemer« og »Senfølger efter kræft i bækkenorganerne - vandladningsproblemer« kan du læse om tarmproblemer og vandladningsproblemer.

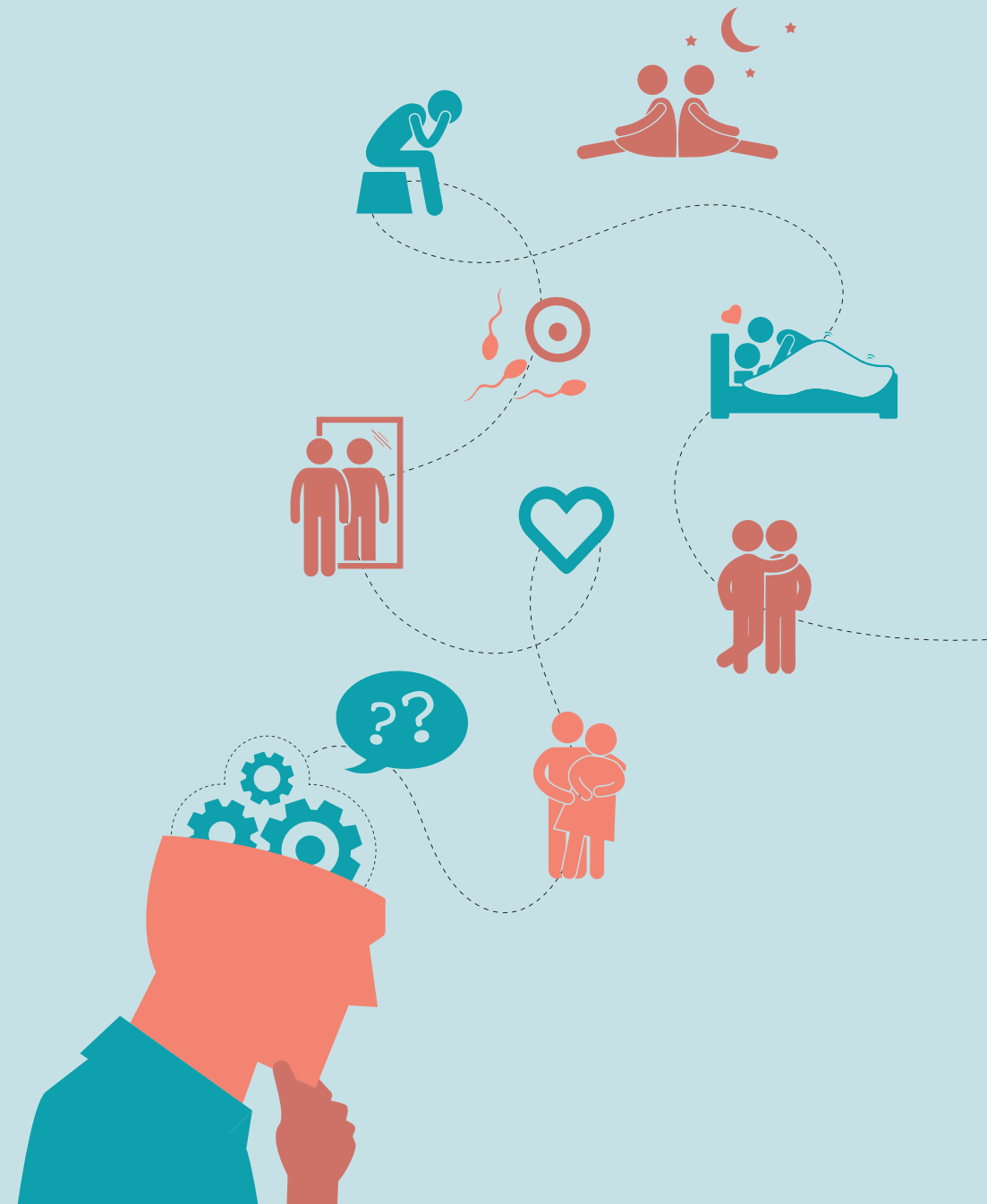
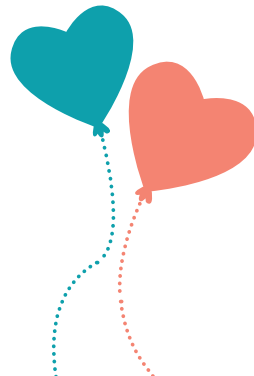
I Klinik for Senfølger efter Kræft i Bækkenorganerne tilbydes rådgivning og behandling af seksuelle problemer efter kræftbehandling i bækkenorganerne. Rådgivning og behandling foregår i Klinik for Bækkenbundslidelser, Aarhus Universitetshospital samt Sexologisk Center, Aalborg Universitetshospital. Du kan blive henvist af praktiserende læge, en hospitalslæge eller speciallæge.

SEKSUALITET OG SEXLIV

Seksualitet og et velfungerende sexliv har stor betydning for de fleste menneskers livskvalitet, uanset om man er alene eller i et parforhold. I parforholdet har det ligeledes stor betydning for nærhed og intimitet. Seksualitet og sexliv er en naturlig del af livet og kan forandres afhængigt af alder, livssituation og belastninger, som livet kan byde på.

Kræftsygdomme og følger af behandlingen af kræft påvirker den seksuelle funktion. Behandling af kræft medfører ofte skader på nerver, blodkar og andet væv, som kan påvirke den seksuelle funktion. Nogle behandlingsformer medfører desuden forandringer af kroppen, som kan betyde, at man kan føle sig mindre attraktiv. Hvis den seksuelle funktion er påvirket, kan det medføre, at lysten til og engagementet i det intime liv aftager.

Angst, depression, vrede, skyld og skam er eksempler på følelser, der ofte kan være i spil i forbindelse med kræft- og behandlingsforløb. Disse følelser og træthed kan påvirke både lysten og energien til intimitet og sex. Det kan være vanskeligt at genoptage sexlivet efter et behandlingsforløb, og det føles måske sorgfuldt, at det seksuelle liv forandres.

FYSISKE SEKSUELLE SENFØLGER FOR KVINDER

Mange kvinder oplever at have nedsat lyst og nydelse ved sex eller helt at mangle lysten til sex. Kræft, og angsten for at den vender tilbage medfører hos nogle, at der slet ikke er overskud til sex. Dertil medfører kræft ofte træthed, dårligt humør og en ændret kropsopfattelse, hvilket kan have en negativ indflydelse på seksuallivet.

Nedsat lyst til sex og dermed vanskelighed med at opnå orgasme kan også skyldes nedsat eller manglende følsomhed i området omkring skeden og klitoris, og det kan tage længere tid at blive seksuelt opstemt.

Tørhed i skeden samt ændret form af skeden, kan gøre det besværligt at have samleje og medføre ubehag og smerter.

FYSISKE SEKSUELLE SENFØLGER FOR MÆND

Nogle mænd kan opleve, at lyst og nydelse ved sex er nedsat. Det kan være svært at få rejsning, eller svært at få nok rejsning til at gennemføre samleje.

Ændring af kønsorganernes følsomhed kan betyde, at det kan være svært at opnå og/eller kontrollere udløsning og orgasme.

Nogle mænd kan opleve, at sæden løber ind i urinblæren i stedet for ud gennem urinrøret. Sæden vil blive udskilt ved næste vandladning, og urinen kan derfor være uklær. Det er ikke farligt, at sæden løber op i blæren, men for nogle mænd har udløsning gennem penis stor betydning for deres følelse af mandighed.

Udløsning og orgasme er ikke det samme. Man kan fortsat opleve orgasme, selv om der ikke kommer udløsning og det er også muligt at opnå orgasme selv om man ikke har rejsning.

Man skal være opmærksom på denne ændring af udløsningen inden operationen, hvis man ønsker at få børn, da det her kan være relevant med sæddeponering.

SAMTALE

Du kan blive henvist til sexologisk samtale/rådgivning samt behandling hos specialister i sexologisk rådgivning.

Seksualitet, intimitet og sexliv udspiller sig i sammenhæng med de øvrige livsomstændigheder, og derfor vil samtalen også omhandle din/jeres aktuelle livssituation, og ligeledes hvordan livet udspillede sig for dig/jer inden behandlingen for kræft, og fremtidsønsker vil også blive berørt.

Fokus i samtalen vil være seksualitet, intimitet og sexliv, og formålet er, at du og en eventuel partner kan genvinde seksualfunktion, sexliv og et intimt liv, som kan være givende og tilfredsstillende. Måske kan det intime liv ikke blive som før, du fik kræft, men du/I kan opnå noget andet, som også kan være tilfredsstillende og givende.

Under samtalen vil de kropslige forandringer blive gennemgået, og dine/jeres erfaringer vedrørende intimitet inddrages fra både før og efter behandlingen for kræft.

Der gives også information og vejledning i forhold til din seksuelle funktion som eksempelvis kan omhandle:

KVINDER

- Glidecreme
- Udvidende behandling af skeden
- Seksuelle hjælpemidler
- Hormonbehandling
- Bækkenbundstræning

MÆND

- Medicin til bedring af rejsningsevnen
- Seksuelle hjælpemidler
- Bækkenbundstræning
- Øvelser med henblik på kontrol af udløsning
- Anlæggelse af erektionsprotese

HER KAN DU LÆSE MERE OM SENFØLGER

<https://www.auh.dk/om-auh/afdelinger/senfolger-efter-kraft-i-bakkenorganerne/>

<https://aalborguh.rn.dk/afsnit-og-ambulatorier/klinik-for-senfolger-efter-kraeft-i-baekkenorganerne>

<https://www.cancer.dk/bedrevidenomsenfolger/>

<https://www.cancer.dk/senfolger/>